

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-u. 3. sz.
Kiadóhivatal: N a n a y - n y o m d a.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társszerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatárs:
Dr. Nyiraty János

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A város közgyűlése.

— A huszezer korona sorsa. —

Baja, 1910. január 20

Érdekes és nagyfontosságú közgyűlést tartott kedden a város törvényhatósági bizottsága. Rendkívüli volt a közgyűlés és csupán három tárgy volt napirendre tűzve és mégis. oly nagy érdeklődés nyilvánult meg a városatyák részéről, aminő rendkívüli közgyűlésen nem igen szokott lenni. A padsorok úgyszólván egészen megteltek

A nagy érdeklődést nyomban megértjük, ha tudjuk, hogy a belügyminiszternek azon bizonyos huszezer koronájáról kellett határozni, amelyet a kormány a város segítése céljából utalványozott ki Baja részére. Természetesnek és helyén valónak tartjuk az érdeklődést, amikor ily fontos dologról kell határozni.

A közgyűlés kiemelkedő része dr. Valentin Emil bizottsági tagnak a majdnem egy óras, sűrű helyesléssel és éljenzéssel félbeszakított beszéde.

A rendkívüli közgyűlést dr. Hegedűs Aladár kir. tan. polgármester délutáni 3 órakor nyitotta meg.

Majd Weisz Nándor tanácsos állott szólásra. Előterjesztette a miniszternek a már általunk ismerttetett rendeletét a huszezer korona ügyében, majd határozati javaslatot terjesztett elő a huszezer korona felosztása tárgyában. A tanács javaslata szerint a táblázatban felsorolt lakbér adatnak a törvényhatósági tisztviselőknél olyképpen, hogy a teljes lakbér 76.1 százaléka jutna mindenkire. Ezenkívül előlépne a javaslat szerint Weisz Nándor tanácsnok és dr. Molnár Mihály rendőrfőkapitány a VIII-ik fizetési osztályból a VII-ikbe.

A referens után szólásra emelkedett dr. Valentin Emil bizottsági tag és a következő beszédet mondotta:

Valentin Emil dr. beszéde.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Mielőtt a javaslat érdemi részének tárgyalásába bocsátkoznám, engedjék meg, hogy rövid visszapillantást vessek a tisztviselők helyzetére és azon előzményekre, melyek után ezen javaslat idekerült.

Évtizedeken át Baja város tisztviselői olyan rossz fizetést kaptak, hogy szinte közmondásossá vált, ha rossz anyagi viszonyú ember-

ről beszéltek, hogy »városi hivatalnok« sőt a spieszburgerek »Schreiberek«-nek nevezték. Ép ezért függő-viszonyban voltak és felsőbb hatóságaik kihasználta őket. A községi, országgyűlési és egyéb választásokon kiküldte *munusnak* a nagyközönséggel szemben, a hol nem ritkán a legszigorúbb fenyegetések és erőszakkal *terrorizálni* próbálták s sokszor sikerült is a város polgárságát.

Ennek eredménye az volt, hogy egy *hallgatolagos általános ellenszenv* fejlődött ki a tisztviselői kar és a város közönsége között. A város közönsége nem volt hajlandó *elnyomóinak fizetését felemelni*, sorsán enyhíteni, a tisztviselő pedig ép ez okból ellenségének látta a közönséget s kifejlődött azon egészen egyoldalú felfogás, hogy a város közönsége azt állította, hogy a tisztviselő csak azért van, *hogy a városnak szolgáljon*; a tisztviselő pedig azt vélte, hogy a közönség csak arra való, *hogy válasszon és fizessen*.

Mi sem természetesebb, hogy *nem volt meg a kölcsönös tisztelet és becsület és a határozatokat nem az igazság és méltányosság szellemében hozták meg*, hanem a szerint, amint a tisztviselői pártok *támogató mamelukok voltak többségben*, vagyis a *felsősegektől való félelmükben felülről rádíktáltak a tisztviselőkre* és a tisztviselők a publikumra. Nem mertek a felsőséggel szembe helyezkedni.

Ennek az *eredménye* az volt, amint azt már többször kimutattam, hogy a város *teljesen eladósodott, törzsvagyona csökkent annélkül, hogy a tisztviselők fizetése felemeltet vagy nagyobb közzintézmények, különösen pedig beruházások eszközöltettek volna*. A tisztviselők egyrésze pedig eladósodott, megbizhatlan volt, ezt nem szemrehányás képpen mondom a tisztviselőknél, hanem azért, hogy illusztráljam mikép szükséges a jó viszony, a szeretet, a tisztviselők és közönség között, mert e nélkül úgy a város, mint a tisztviselők kárát vallják, mert látták, hogy ha nem értették meg egymást, mindketten eladósodtak.

A helyzet azonban az utolsó 10 év alatt megváltozott. A törvényhatóság felismerte, hogy a közönségnek és tisztviselőnek egymást meg kell érteni. Az országos törvény segített az állapotokon, amidőn a *tisztviselőket a korteskedéstől eltiltotta*.

Ezáltal már enyhült a feszültség és a polgárság belátva azt, hogy jó munkás, *szorgalmas és megbízható tisztviselője csak így lehet, ha annak tisztességes megélhetése van*, időként javította fizetésüket és a legutóbb, *ezelőtt 3 év előtt oly fizetést adott nekük, amely 14% pótdadóba került és hivatala volt arra, hogy a tisztviselő háztartásában az egyensúlyt helyreállítsa. Lassankint egészen összeszoktunk és kifejlődött a meggyőződés, hogy a tisztviselő éppen olyan jó polgára a városnak, mint akármilyen más polgár, nem akarja a polgárságot elnyomni, hanem kötelességét hiven és pontosan teljesíteni és a város jólétén munkálkodni. A polgárok pedig belátták,*

hogy az csak a város javára szolgál, *ha a tisztviselőket megbecsülik*.

Ez a helyzet állott fenn a mai rendkívüli közgyűlésig. *A kérdés az, hogy közönség és tisztviselő akar-e tovább ezen az úton haladni; igen-e vagy nem?*

Én meg vagyok győződve, hogy igen, s ha így van, el is fogjuk a célt érni, hogy a tisztviselők és a város közönsége is meg lesz elégedve.

Ismételem, hogy nem szemrehányásképpen mondom, hogy a tisztviselők fizetésének javítása érdekében három év előtt tizennégy-százalékos pótdadó emelést eszközölt Baja város törvényhatósági bizottsága, nem szemrehányásból említem, hogy az utolsó tiz év alatti horribilis pótdadó emelés kizárólag a városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének javítása céljából eszközöltetett, akkor amikor a legégetőbb városi szükségletek és beruházások háttérbe szorultak, hanem ezt azért említem, hogy egyrészt kimutassam Baja város közönségének jóindulatát a tisztviselőkkel szemben, másrészt magam is kijelentem, hogy én a város fejlődésére és felvirágzására nézve helyesnek tartom, hogy ha a tisztviselők és a városi alkalmazottak olyan fizetésben részesülnek, amelyből ők maguk és családjuk tisztességesen megélnek.

A történeti igazság kedvéért nem hallgathatom el, hogy a fizetés-rendezés alkalmával a magasabb állású tisztviselők igényei előbb és többször lettek kielégítve, mint az alacsonyabb fokozatuké. Ezen előadásomból logikusan az következik, hogy én nem vagyok elvben az ellen, amennyiben ezen összeg a tisztviselőket illetné meg, nekik kiadassék, de ezen javaslat benyújtásának ez ezidőszerinti elfogadása előtt megállapítandónak vélem azt, vajjon a miniszteri rendelet értelmében tényleg kizárólag a tisztviselők javadalmazásainak és illetményeinek pótlására és kiegészítésére kell-e ezen egész összeget fordítani, vagy sem? Hangsúlyozom, hogy pótlására és kiegészítésére, mert az elénk terjesztett javaslatban egészen másról van szó. Mint ezt később ki fogom fejteni.

Attól tartok tek. törvh. bizottság, hogy az a jó viszony, amely a közönség és tisztviselők között fennállott és megszilárdult, ezen javaslat benyújtási módjával egyszerre, erőszakosan felbontatik, mert a nagy közönség ezen kérdésben tájékozva nincs és azt fogja mondani; 3 év előtt emelték fel a fizetésüket, mi küzdünk a megélhetés nehézségeivel, hogy a mostoha kereseti viszonyok között családkunkat fenntartsuk és 3 év után újra 20,000 koronát kapjanak a tisztviselők. A tárgy ismerete nélkül ez a közönség körében elke-seredést fog kelteni és egy nagy ür fog támadni a közönség és tisztviselők között, az ellenszenv újból felül fog kerekedni, amely nem fog előnyére válni sem a városnak, sem a tisztviselőknél.

A benyújtás módjára és idejére nézve kifogásaimat és észrevételeimet bátor vagyok a tek. törvh. bizottság előtt a következőkben kifejteni:

A szabályrendeletünk értelmében sürgős szükség esetén a főispán, akadályoztatása esetén a polgármester jogosítva van rendkívüli közgyűlést összehívni. Vajjon mi tette sürgössé a rendkívüli közgyűlés összehívását? Talán a haza, a város van veszélyben? Talán elhalaszthatatlan közigazgatási intézkedés volna foganatosítandó? Nem. Csak arról van szó, hogy a 20,000 korona eldividáltassék. Hát olyan sürgős dolog az, hogy kutya futásban, máról-holnapra rendkívüli közgyűlést kell összehívni, hiszen sem a közönség, annál kevésbé a törvh. biz. tagok a kérdést még nem is ismerik!

Az én lapomban lett egyszer tárgyalva, de az emberek akkor szokták azt kitanácskozni, ha aktuális. Már pedig máról-holnapig azt nem lehet sem a lapban tárgyalni, sem pedig egyébként megismerni és kitanácskozni. Mivel van tehát megokolva a sürgős szükség? Hogy a tisztviselők, amennyiben a pénz az övék, azt előbb felvehessék. Hiszen az összes városi alkalmazottak közül eddig is nekük van a legkedvezőbb helyzetük. Hát a szegény dijnokok kérvénye és csekély fizetésjavítása már másfél év óta fenn van a minisztériumban és tudnak várni. Hiszen a szegény szolgáltnak, hajdúknak és rendőrlégénységnek milyen kevés fizetésük van. De hiszen a polgári iskolai tanárok is sokkal rosszabb fizetésben részesülnek, mint a városi tisztviselők. Hát a szegény dijnokoknak lehet éveket várni? Ellenben a tisztviselőknek rendkívüli közgyűlést kell összehívni csak azért, hogy a 20,000 koronát minél előbb bezsebelhessék.

Szerény nézetem szerint az ildomoság kérdése és a morál szempontjából nem helyes sem a benyújtás, sem a tárgyalás módja. A tárgyalást akkorra kellett volna halasztani, amikor főispánunk lesz, nem a mai állapotban, amikor a főispán lemondott.

Nincsen a világon olyan bíróság, vagy hatóság, amelynek oly ember elnököljön, akinek az ügyéről határoznak s éppen a bajai közigazgatás adjon erről példát? Már pedig a polgármester úr maga is be fogja ismerni, hogy ő ebben az ügyben anyagilag érdekelt és így ő az ügy tárgyalásánál nem elnökölhet. Eltekintve attól, hogy az elnöknek pártatlanul kell a gyűlést vezetnie, még is teszem azt a legprimitívebb lehetőséget, hogy a tanács javaslata és az én ellenindítványom felett szavazat rendeltetvén el és a szavazatok egyenlők volnának, hát a polgármester úr volna hivatva a kérdést pro- vagy contra eldönteni? Megvagyok róla győződve, hogy ezt maga a polgármester úr sem találja helyesnek.

Áttérve a javaslat előkészítésére és benyújtására, megfelel-e az a morálnak, hogy éppen azt a kérdést kizárólag a tanács készítette elő és a beosztási tervezetet maga a tanács mindenkinek megkérdőztetése nélkül csinálta? Nincsenek nekünk minden egyes fontosabb közigazgatási ág előkészítésére bizottságaink? Nincs nekünk jogügyi, pénzügyi, gazdasági és egyéb bizottságaink? Hát éppen ezt a kérdést kell-e minden bizottság mellőzésevel azoknak előkészíteni, akik az ügyben érdekelve vannak? Hát a törvényhatósági bizottságnak csak éppen az a szerepe, hogy a tanács azt mondja: »ez a pénz a miénk, ezennel meghatározzuk, elosztjuk, ennek jár ennyi, annak jár annyi. Mondjátok rá, hogy ez így van, üssétek rá a billogot és akkor elmehtek haza, jó éjszakát.«

Ez nem a benyújtás módja. Az ilyen fontos kérdést egy teljesen érdektelen bizottságnak kell előkészíteni. A felosztási tervezet maga is egészen fonák. A tanács azt mondja, hogy a miniszter rendelete egészen világos és precizen meghatározza, hogy kiket illet a pénz. Bár az nem egészen olyan világos, de ha világos volna is, nem a miniszteri rendelet szerint készítették el a tervezetet.

A miniszteri rendelet nem oly világos, a mint azt a tanács feltünteti, mert a rendelethez csatolt táblázatban foglalt fizetések, amennyiben a tényleges fizetések aránytalanul kisebbek, kiegészítendő és pótlandók. Hogy másra is fordíthatók, vagy sem, a megszavazott segély ezen kérdésnél nincs eldöntve. Élénk világot vet erre a kérdésre a r. t. városok polgármestereinek tanácskozása, amelyen a következő határozatot hozták. Szíves engedelmükkel kivonatossan felolvasom:

»A tanács, minthogy egyrészt nem ismeri azt a kimutatást, amelynek alapján a segély felosztása történt, s a törvényjavaslat indokolását, amelynek ismerete után tudná csak tárgyilagosan és alaposan elbírálni, hogy a felosztás igazságosan történt-e, másrészt, mintha a törvényjavaslat, illetve rendeletében végleges és mindenre kiterjedő álláspont elfoglalására az egyesület közgyűlése hivatott és a közgyűlés előtt a szakbizottságoknak is körvonalozni kell véleményüket, ennél fogva nem akarván prejudikálni olyan kérdésekben, amelyekben vitás nézetek merülhetnek fel, egyszerűen csak azon legszembetűnőbb és vitán kívül álló sérelmek felsorolására szorítkozott, amelyek orvoslása már a kiosztott államsegély felhasználásánál is sürgős szükségét képezi.« Továbbá a sérelmek közül a következő fontosabbakat sorolják fel:

»Sérelmes a városokra, hogy az áltami segélyt csak azon rendszeresített állásokra tényleg alkalmazott tisztviselők rendes fizetésének és lakáspénzének a kiegészítésére lehet fordítani, amelyet a törvényjavaslat felsorol, azonban ezen felsorolásból hiányzanak más rendszeresített állások, amelyekre nézve a törvényjavaslat intézkedést nem foglal magában. Ilyenek például az erdész, községbíró, irnok, végrehajtó, rendőrbiztos, polgári biztos. Ugyancsak nem rendezi az illetményeit a törvényjavaslat az altiszteknek, szolgáltnak, kézbesítőknek és rendőröknek. Az ezen állásokra vonatkozó fizetésrendezés tehát pótlandó.«

»Sérelmes a törvényjavaslat még azért is, mert a képviselőtestületek intézkedési joga a segélyösszeg felhasználására nézve már eleve megkötött, midőn a miniszteri rendelet már előre kizárja annak a lehetőségét, hogy községi adókkal tulterhelt városok is, még ha egyéb, — a rendeletben jelzett célok kiegészítéséről már megfelelő módon gondoskodtak is, — a segélyt, vagy annak egy részét a lakosság terheinek könnyítésére használhassák fel.«

Ez utóbbi a legfontosabb, mert ebből látszik, hogy a r. t. városok polgármesterei nem a saját érdekeiket képviselték tanácskozásukon, hanem városaik érdekeit és a r. t. városok polgármestereinek működése előtt és korrekt, becsületes eljárásukkal szemben kalapot kell emelnünk és példaképpen kell előttünk lebegni.

Tehát szerény nézetem szerint nem oly világos a miniszteri rendelet, hogy arról a tanács álláspontja szerint, vagy a jobboldalon kezeit csodálkozva összecsapó t. b. főszámvévi véleménye szerint még csak beszélgetni, tanácskozni sem lehetne róla.

De ha szó nem férne ahhoz, hogy az a 20,000 korona a tisztviselők között a miniszter által megjelölt módon osztandó fel, akkor sem tartották be az utasítást, hanem attól feltűnő módon eltéréseket eszközöltek. Első sorban lakáspénz címén osztják fel. Eltekintve már most attól, hogy, amint beszédem elején említettem, a miniszteri rendeletben pótlék és kiegészítésről van szó, a lakbér címén azért nem adható, mert a lakbér jellege állandó és a miniszteri rendelet szerint a segély csak ideiglenes jellegű, amelyből a jövőre semmiféle következtetés nem vonható.

A miniszteri rendelettel ellentétben az I. aljegyzőt és árvaszéki ülnököt a IX. oszt. helyett a VIII-ik rangosztályba sorozták, a számtiszt XI-ből a X-ikbe, a t. orvosoknak, állatorvosnak és a tiszt ügyésznek, akik jogosítva vannak magánpraxist üzni, szintén megállapították a segélyből illetményüket, holott ez csak a mérnöknek járna, mert csak annak nincsen szabad praxisa, mert szabályrendeletünk értelmében minden esetben a polgármester engedélyét kell kikérnie. Nem indokolták meg azt, hogy a rendőrfőkapitányt egyáltalán megilleti-e a főkapitányi cím és illetmény. Továbbá, hogy a pénztári ellenőrnek járó kivételes illetmény októbertől fogva jár-e, vagy sem és ha jár, miért?

Kérem a tek. Tanácstól, ha ezeket a miniszteri rendelet ellenére felméltóztattak venni, miért nem próbálkoztak inkább a mostoha viszonyok közt levő szolgálk segélyezésével a rendelet ellenére. De nemcsak a fenti felsoroltak, hanem például a rangidősebb Weisz Nándor tanácsnok illetményénél is eltérés van. Készséggel elismerem, hogy a tanácsnok úr tisztviselőkarunknak egyik legszorgalmasabb, legügyesebb és legmegbízhatóbb tagja, közhasznú működése előtt meghajtom az elismerés lobogóját (Éljenzés.) és ha arról volna szó, hogy ad personam fizetési pótlékot kapjon, magam volnék az első, aki ahhoz hozzájárulnék. De engedelmet kérek, nem tartom a közgyűlés méltóságával megegyeztethetőnek, hogy ehhez kerülő-úton jusson. Nevezetesen neki, mint polgármester helyettesének állapítatik meg az illetmény többlet. Már most arról van szó, hogy mi csoda ő: Helyettes polgármester, vagy polgármester helyettes?

Szabályrendeletünk értelmében helyettes polgármesteri hivatal nincs. Ennek folytán csak polgármester helyettes lehet. Ámde a szabályrendelet értelmében a polgármester helyettese a főjegyző, akadályoztatása esetén a rangidősebb tanácsnok és így tovább. Ha tehát Weisz tanácsnoknak megszavazunk h. polgármesteri illetményeket, bátran meg kell azt szavazni az egész fogalmazói karnak.

Mindezekon felül különösen 2 pontot tartok kifogáslandónak. Sem a most tárgyalt javaslatban, sem a tárgysorozat későbbi pontjainál, ha ugyan azoknak érdemi tárgyalására kerül a sor, nincsen kitüntetve, hogy a segélyezések ideiglenes jellegűek. Ez az egyik.

De a legfontosabb hibának tartom és nagyon csodálom, hogy ilyen javaslattal állott elő a tanács, t. i., hogy akkor, amidőn a törvény intenciója az volt és a törvényjavaslat címe is az, hogy a városok felsegíttessenek, mondom ugyanakkor a tanács oly javaslatot terjeszt elő, amely szerint nemcsak a kormány által rendelkezésre bocsátott 20,000 korona adatik ki a tisztviselőknek, hanem még a házipénztár terhére a város jövedelmeiből külön 3900 korona segély adatik ki a városi szolgáltnak. Köszönjük szépen az ilyen segélyezést, még néhány ilyen segélyezés és attól koldulhatunk. Meg vagyok arról győződve, hogy a szolgálk ilyen segélyezését csak azért hozták a házipénztár terhére javaslatba, mert felébredt lelkiismeretük abban az

irányban, hogyha ők ilyen sokszor dús javadalmazásban és segélyben részesülnek, engednek valami hulladékot a szolgálknak is.

Igen ám, de ha lelkiismeretüket megakadják nyugtatni, akkor nyugtassák meg az ő egyéni áldozatkészségükkel, de nem a közpénzekben.

Miúgyis indokoknál fogva nyilvánvaló, hogy a kérdés erőszakosan nem oldható meg máról-holnapra és nem áll érdekében sem a városnak, de a tisztviselőknek sem, hogy ezen erőszakos, rapszodikus megoldással, a közönség, de némely alkalmazott körében is elkeseredést támasszanak. Hogy közönséget és tisztviselőket a város kárára egymástól elidegenítsük, hanem ellenkezőleg, fel kell világosítani a közönséget a kérdéstről, meg kell állapítani hogy a teljes összeg tényleg a tisztviselőké és kiké, a közönség szeretetét, szimpátiáját kell megnyerni a nyilvánosság előtt. mert nem hiszem, hogy akár a közönség, akár a törvényhatósági bizottság meg akarná fosztani a tisztviselőket jogos igényeiktől, mert mindannyian megvagyunk győződve arról, hogy a tisztviselőknak és a város közönségének egyetértéssel kell a város érdekében munkálkodni és kölcsönösen igazságot és méltányosságot kell tanusítani úgy a város, mint a tisztviselők érdekében.

Indítványozom, hogy a tanács javaslata a napirendről levétesse és küldesse ki egy bizottság, mely e kérdést készítse elő oly formán, hogy a legrövidebb idő alatt a törvényhatósági bizottság e kérdésben újból határozzon. (Szünni nem akaró éljenzés és taps.)

Amint Valentin beszédét befejezte, meglátszott, hogy a javaslat sorsa el van döntve. Ekkor már tisztában volt a közgyűlés azzal, hogy a javaslat levétetik a napirendről és bizottsághoz utasítatik.

Werner Adolf dr. volt a második szónok, aki a tisztviselők munkáját méltatta és indítványozta, hogy a közgyűlés fogadja el a tanácsi javaslatot.

Klein Rezső bizottsági tag Valentin indítványát pártolja.

Rajk Aladár dr. pártolja dr. Valentin indítványát, mert hiszen nem olyan nagy dolog ha az ügy 7—8 napi halasztást szenved. Nagyon helyes, bizottság elé vinni a kérdést. Ezzel a tisztviselők nem szenvednek rövidséget.

Bajay Péter szerint sokkal előnyösebb a tisztviselőkre, ha elfogadják Valentin indítványát. Mert ha azt elutasítanák, úgy a határozat megfélembtetnék és ez jóval hosszabb késedelmet szenvedne.

Indítványozza, hogy a bizottság tagjaivá választassanak: Hegedűs Aladár polgármester elnökle mellett dr. Rajk Aladár, Valentin Emil dr., Fehér János dr., Hesser Gyula, Nyiraty János dr., Tury Mátyás és dr. Werner Adolf.

Elnöklő polgármester kéri, a tisztviselőket, hogy a szavazástól tartózkodjanak. Felteszi a kérdést: A tanács javaslatát, vagy Valentin dr. indítványát fogadják-e el

A túlnyomó többség Valentin indítványát fogadja el és bizottsági tagokká Bajay Péter által javasolt tagokat választják meg

A tárgysorozat másik két pontját is Bajay Péter indítványára levették a napirendről.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. január 20

A politikai helyzet.

Héderváry tárgyalásai.

Pártközi konferencia. — Búcsúzások.

Khuen-Héderváry Károly miniszter-tudvalevőleg tegnap arra kérte Gál Sándor házelnököt, hogy hívjon össze pártközi konferenciát, amelyen a pártvezérekkel megismertetné az új kormány szándékait. Ezt a konferenciát nem sikerült összehozni. Ezért ma a miniszterelnök kommunikét tett közzé, amelyben tudatja, hogy személyesen keresi fel egyes pártok vezéreit és ismerteti a kormány szándékait.

Holnap déli 12 órakor pártközi konferencia lesz, amelyen a pártok vezerein kívül minden pártnak több tagja is részt fog venni. Ezt megelőzően a három függetlenségi párt kiküldöttei együttes értekezletet tartanak, hogy megállapodjanak a közös eljárás tekintetében.

Szterényi.

Szterényi József volt kereskedelemügyi államtitkárt állítólag az agrár és járadék bank elnökéül választja.

NAPIHIREK.

Művész-estély. A »Bajai Kereskedő Ijakk Egylete« folyó évi január hó 29-én, szombaton, a Nemzeti Szálló nagytermében Dömötör Ilona énekművésznő, a magyar királyi Operaház tagja és Keéri-Szántó Imre dr. zongoraművész közreműködésével, az egyleti segélyző-alap javára művész-estélyt rendez. Belépő-jegyek oldalsorok 3 K., egyenes sorok 2 K., állóhely 2 K., karzat és deák-jegy 1 K. Este a pénztárnál minden jegy 50 fillérrel drágább. Jegyek előre válthatók: Reich Farkas Fiai, Reich Bernát cégeknél, Grünhut és Lukács tőzsdében és este a pénztárnál. Kezdeté este fél 9 órakor. Részletes műsor a hangverseny estélyén osztatik szét és egyes számainak tartalma alatt az ajtók zárva vannak.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, e hó 18-án—éjjel rövid szenvedés után meghalt Sternfeld Vilmosné úrnő, Sternfeld Vilmos helybeli kereskedő neje. A megboldogultban dr. Szirmai Vidor ügyvéd és Szirmai Jenő kereskedő édesanyjukat gyászolják. Az elhunyt végtisztessége — nagy részvét mellett — ma délutáni fél 3 órakor ment végbe.

Mostohájának gyilkosa. Megirtuk a napokban azt a véres esetet, amely Dávodon történt. Varga Sándor fiatal dávodi legény meglötte a mostoha anyját azután pedig jelentkezett a község házában. Kérte, hogy tartóztassák le. Varga Sándor mostoha anyja a súlyos sérülésekbe másnap bele is halt. Tegnap boncolták fel a szerencsétlen asszony holttestét. Gyomrában 4 söréttel találtak a boncoló orvosok. A gyilkos fiú vizsgálati fogságban van.

Működik a huszárkard. Vlasits János és Szlobonyi Mihály mélykúti illetőségű lakosok,

jelenleg a kecskeméti m. kir. 4. honvédhuszár ezredben tesznek eleget katonai kötelezettségüknek, vasárnap szabadságot kaptak s szüleik látogatására hazamentek Mélykútra. A cifra egyenruha s az oldalon csörgő kard, no meg az elfogyasztott szeszes italok hatása alatt szörnyű nagy uraknak képzelték magukat s az utcán járókelőkbe minduntalan belekötöttek. Aki nem volt hajlandó kitérni előlük, azt megverték. A sebesültek azonban a esendő-örson jelentést tettek s a garázdálkodó huszárok ellen a megtorló eljárást megindították.

A törzsorvos büntetése. Ismeretes olvasóink előtt az az eset, amikor Krix Ádám törzsorvosnak, Wachtler Mihály pedig irnokának adva ki magát, egy jánosalmi ember-től 1000 koronát csaltak ki azon ürügy alatt, hogy ennek fiát a katonaságtól kiszabadítják. Minthogy azonban ez nem sikerülvén nekik, a károsult család miatt feljelentette őket, a melyért a zombori törvényszék 8 hónapi börtönre, 20 kor. pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte őket, melyet a tábla a napokban tartott ülésén jóváhagyott.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szivesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható Gyarmati Emil gyógytárában Baján, egy üveg ára I K. 60 fillér.

Segédszerkesztő:	Kiadóhivatal:
FODOR KÁROLY.	NÁNAY LAJOS
	könyvnyomdája.

Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 115

Nagy ismeretséggel bíró urak és nők magas jutalék és fix fizetésre tehetnek szert, ha ezen ismeretségüket fel tudják használni.

Mellékkeresetnek igen alkalmas.

Szives ajánlatok Szabadka 43. számú postafiókra címzendők.

1071. szám.

1909. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 767/5. számú végzése következtében dr. Szirmai Vidor ügyvéd által képviselt Beck Adolf javára Zsivkovics Hugó ellen 75 korona s jár. erejéig, 1908. évi november hó 7-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy Gazzeth & Sohn-féle gőzmozgony nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 463/8. számú végzése folytán hatr. 30 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi május hó 13-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 76 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Baján Rókus-utca 45. sz. alatt végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1910. évi január hó 25-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében Egi József 1000 kor. s jár. erejéig ennek javára is elrendeltetik.

Baja, 1910. évi január hó 5. napján.

Horánszky László,
kir. bír. végrehajtó.

Értesítés.

A

Bajai Kereskedelmi és Iparbank
az életbiztosítással

kapcsolatos

betétüzletet

üzletágai közé bevezette és e célból a Hollandi Életbiztosító Részvénytársasággal lépett összekötetésbe.

Az üzletág lényege a következő:

A belépni szándékozó kötelezi magát

1 koronás

heti részletek fizetésére.

A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, esetleg több részlet is lefizethető előre. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszersmind életét is biztosítja.

15 év elteltével,

amikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis

1000 koronát

kézhez kapja.

Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész

 1000 korona haladéktalanul kifizettetik.

Ha azonban a díjak befizetését bármikor beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt, a kezelési díjak levonásával, a Bajai Kereskedelmi és Iparbanktól kezéhez kapja.

Beléphetnek

20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyszál

több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét az észszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, melyet az országban ilyképen jegyeztek

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Bajai Kereskedelmi és Iparbank

BAJA.

1217. szám
kig. 1910.

Hirdetmény.

A magyar kir. honvédelmi Miniszter ur 1910. évre a város törvényhatósága területén található összes lóállománynak, úgy a teherhordó állatoknak (öszvérek és öszvérszamaraknak) nemkülönb az összes kocsik és szekereknek, valamint a személyszállító és teherautomobilok-, az uti mozdonyok-, szántómozdonyok, önműködő mozgonyok- és utca-hengerek összeírását elrendelvé, az 1873. évi XX. t. cz. végrehajtása iránt kibocsátott „Utasítás“ 3. §-a értelmében felhívja a tanács a város lakosságát, hogy mindenki a város területén birtokában lévő lovakat és teherhordó állatokat (öszvéreket és öszvérszamarakat) úgy nemkülönb kocsijait, szekereit, valamint személyszállító- és teherautomobiljait, uti mozdonyait, szántó mozdonyait, önműködő mozgonyait és utca-hengereit az összeírással megbízott **Albert József** városi irnoknál (székház emelet 9. szám alatt) **folyó évi február hó 10-ig** a törvényes következmények terhe alatt jelentse be, úgy nemkülönb jelentse be azon változást is, mely az 1909. évi május hó 27. és 28. napjain fogatosított lóosztályozás alkalmával elővezetett és osztályozott lovai és teherhordó állatai állományában időközt felmerült.

A lovak és teherhordó állatok bejelentéséhez a hivatkozott „Utasítás“-ban előírt bejelentési lap használandó, melyet az összeírással megbízott városi tisztviselő fog a jelentkezők rendelkezésére bocsátani.

A motorkocsik (automobilok) stb. összeírásának megkönnyítése céljából minden érdekelt birtokosnak az előírt minta szerinti kimutatás fog kézbesítetni, a ki azt pontosan kitölteni és az összeírással megbízott városi tisztviselőnek visszaszolgáltatni tartozik.

A bejelentés elmulasztása törvényszerű megtorlást fog maga után vonni.

A bejelentés alól fel vannak mentve:
a) az Ő Felsége és a Felséges uralkodóház tagjainak udvartartására szolgáló lovak;

b) az állami lótenyészintézetek lovai;

c) a katonai igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatiszteknek azon saját lovaik, melyekre szolgálatuk ellátásában szükségük van;

d) a nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak.

A kocsik, szekerek, motorkocsik (automobilok stb.) bejelentése és összeírása alól csak

1. az Ő Felsége és a Felséges uralkodóház udvartartásához tartozó és a nemzetközi szerződések szerint területenkivüliséget élvező egyének járművei mentesek.

Baja, 1910. január 17-én tartott tanácsülésből.

Dr. Hegedűs Aladár,

kir. tanácsos, polgármester.

Baja th. város adóhivatala.

142. szám
kig 1910.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik az általános jövedelmi pótdóra vonatkozó tehervallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Baja, 1910. évi január hó 3-án.

Dr. Móder Géza,
tanácsnok.

Baja th. város adóhivatala.

143 szám
kig 1910.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a IV. oszt. kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni

Kelt Baja, 1910. január 5.

Dr. Móder Géza,
tanácsnok.

Baja th. város adóhivatala.

144. szám
kig. 1910.

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a tőkekamat- és járadékadóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Baja, 1910. január hó 3-án.

Dr. Móder Géza,
tanácsnok.

Baja th. város adóhivatala.

502 szám
kig 1910

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a III. oszt. kereseti adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Baja, 1910. január 9.

Dr. Móder Géza,
tanácsnok.